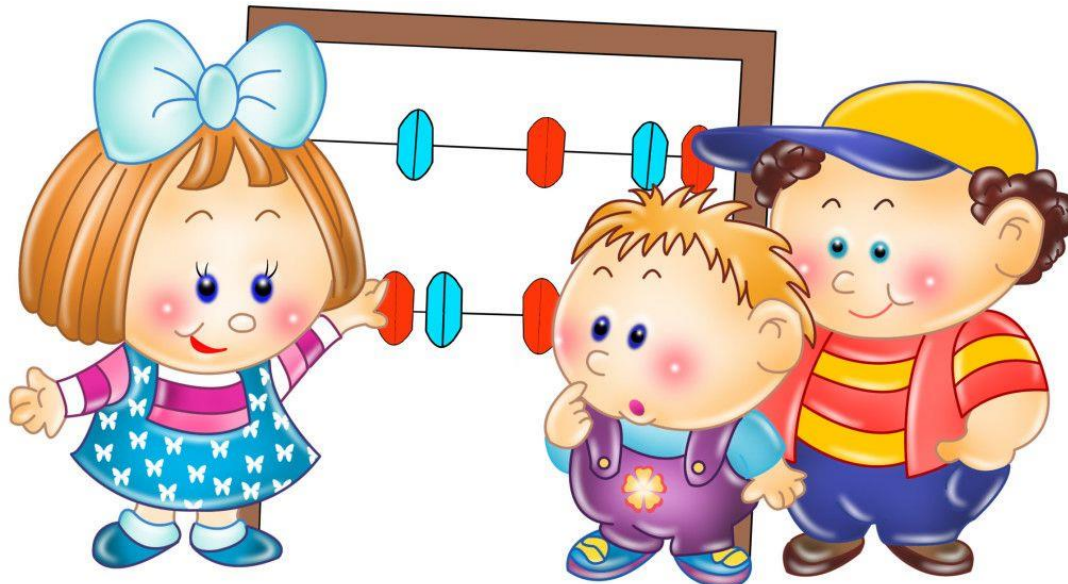

Математика ойындарының картотекасы

Ақпан
(Ересек топ)

Карточка №1

«Біздің күн»

Міндеті: тәулік бөліктері туралы түсініктерін кеңейту.

Шарты: Балалар жарты шеңберге отырады. Педагог қуыршақтың көмегімен балалар күннің бір бөлігін анықтауы керек әр түрлі әрекеттерді орындайды: қуыршақ төсектен тұрады, киінеді, шашын тарайды (таңертең), түскі ас (түстен кейін) және т.б. әрекетті атайды, мысалы: «Қуыршақ өзін жуады».

Бала оны орындайды және осы әрекетке сәйкес келетін күн бөлігін атайды (таңертең немесе кешке).

Балалар қуыршақты ұйықтатып, бұл қашан болғанын айтады. Тәрбиеші суреттерді уақыт ретімен көрсетеді және бұл әрекеттер күннің қай бөлігінде болатынын сұрайды. Содан кейін ол суреттерді араластырып, балалармен бірге сол күнгі әрекеттердің ретімен орналастырады. Балалар өз суреттерін мұғалімнің суреттеріне сәйкес орналастырады.

Карточка №2

«Тәулік бөліктері дегеніміз не?»

Міндеті: тәулік бөліктері туралы түсініктерін кеңейту.

Шарты: (Тәрбиеші фланельграфта тақпақтар айтады)

Таңертең тұрамын,

Бетімді жуамын.

Тісімді тазалап,

Шашымды тараймын.

Киімімді киемін,

Бақшаға келемін

Мен әдепті баламын.

Карточка №3

«Тәулік»

Міндеті: тәулік бөліктері туралы түсініктерін кеңейту.

Шарты: (Тәрбиеші фланельграфта тақпақтарды орындайды, балалар барлық әрекеттерді пантомимамен көрсетеді)

Бақшамызға барғанда.

Жолыққан бар жандарға,

Ертемен ақ пейілмен.

«Қайырлы таң» деймін мен,

Күндіз де елді елеймін.

«Қайырлы күн» тілеймін,

Үйге кешке келемін.

Не дерімді білемін,

«Кеш жарық» деп кіремін!

Карточка №4

«Тәулік бөліктерін ата»

Міндеті: тәулік бөліктері туралы түсініктерін кеңейту.

Шарты: Тәрбиеші балалармен бірлесе отырып, бір тәуліктің неше бөліктен тұратынын анықтайды, оларға ат қоюды, сәйкес суреттерді көрсетіп, дұрыс ретімен орналастыруды ұсынады (таңертеңгілік, күндізгі, кешкі, түнгі).

Ересек адам бір күнді толықтыруды ұсынады және күннің бір бөлігін атайды. Балалар тәуліктің қалған бөліктерін тізіп, сәйкес суреттерді көрсетеді. Ойын 2-3 рет қайталанады.

Карточка №5

«Көршілерді ата»

Міндеті: тәулік бөліктері туралы түсініктерін кеңейту.

Шарты:

- Балалар, күннің бөліктерін еске түсірейік. Суреттерде не көрсетілген?
- Таң, түс, кеш, түн – бір сөзбен атаңыз.
- Таң, түс, кеш, түн - бұл тәулік бөліктері.
- Күннің көршілері кімдер?
- Күндізгі көршілер таң мен кеш. Күн келмей тұрып не болады?
- Таң атпай тұрып. Күннен кейін не келеді?
- Күннен кейін кеш болады.
- Таңертең көршілер кімдер?
- Таңғы көршілер күн мен түн. Таң атар алдында не болады?
- Таң атқанша түн болады. Таңертеңнен кейін не келеді?
- Таңертеңнен кейін күн келеді.
- Түннің көршілері кімдер?
- Түн көршілері кеш пен таң. Түн түскенге дейін не болады?
- Түнге дейін кеш. Түннен кейін не келеді?
- Түннен кейін таң атады.
- Кештің көршілері кімдер?
- Кешкі көршілер - күндіз-түні. Кешке дейін не болады?
- Кешке бір күн қалғанда. Кештен кейін не келеді?
- Кештен кейін түн.

Карточка №6

«Қатарды жалғастыр»

Міндеті: тәулік бөліктері туралы түсініктерін кеңейту.

Шарты:

- Таң, күн, кеш, түн бірін-бірі аңдып, бірін-бірі басып озба. Бір тәулік барлығы неше бөліктен тұрады?
- Балалар, мен кімге туды ұсынамын, ол күннің бір бөлігін атай береді. Тәрбиеші жалаушаны балаға беріп, мысалы: «Күн» дейді. Бала «Кеш, түн, таң» тізімін жалғастырады. Бала жалаушаны мұғалімге қайтарады.
- Тәрбиеші жалаушаны басқа балаға береді, күннің басқа бөлігін, мысалы, «Түн» деп атайды. Бала «Таңертең, түстен кейін, кеш» деп жалғастырады. және т.б.

Карточка №7**«Кімді қалдырдық?»**

Міндеті: тәулік бөліктері (таңертең, түстен кейін, кеш, түн), олардың өзіне тән белгілері мен реттілігі туралы түсініктерін кеңейту.

Шарты: Педагог балаларға суреттерді көрсетеді.

- Суреттерге мұқият қараңдар. Күннің қай уақытын өткізіп алғаныңызды анықтаңыз.

Балалар суреттерге қарап, күннің жетіспейтін бөліктерін атайды.

Карточка №8**«Бұл қашан болады?»**

Міндеті: тәулік бөліктері (таңертең, түстен кейін, кеш, түн), олардың өзіне тән белгілері мен реттілігі туралы түсініктерін кеңейту.

Шарты:

-Қашан оянамыз?

-Қашан төсекке дайындаламыз?

-Тәуліктің қай мезгілі ең қараңғы?

-Күн аспанда қашан шығады?

-Таңертең таңғы ас, түскі ас...?

-Түн кірмей тұрып не болады?

-Жаттығуларды қашан жасаймыз?

-Күндіз жарық, бірақ қараңғы...?

-Қашан ұйықтаймыз?

-Күн келмей тұрып не болады?

- Таңертеңнен кейін не келеді?

-Кешке күннің батуы, күннің шығуы...?

-Күннен кейін не келеді?

-Кештен кейін не болады?

- Түскі асымызды қашан ішеміз? және т.б.

Карточка №9**«Бұл рас па, жоқ па?»**

Міндеті: тәулік бөліктері (таңертең, түстен кейін, кеш, түн), олардың өзіне тән белгілері мен реттілігі туралы түсініктерін кеңейту.

Шарты: Тәрбиеші әңгімені оқып, балаларды өз пікірлерін айтуға шақырады.

-Балалар, бұлай бола ма, жоқ па, маған тез жауап беріңдер!

Таңертеңнен кейін кеш батады

Біз таңғы ас іштік пе, ұйықтауға кеттік пе?

-Балалар, бұлай бола ма, жоқ па, маған тез жауап беріңдер!

Кешке қарай түн,

Біз төсекке жатып, қатты ұйықтап жатырмыз ба?

-Балалар, бұлай бола ма, жоқ па, маған тез жауап беріңдер!

Таңертеңнен кейін күн келеді

Сабақтан кейін серуендейміз бе?

-Балалар, бұлай бола ма, жоқ па, маған тез жауап беріңдер!

Кешке қарай күн,

Ұйықтап ойнайық ба?

-Балалар, бұлай бола ма, жоқ па, маған тез жауап беріңдер!

Күннің артынан түн,

Түскі астан кейін аспанда ай жарқырап тұр ма?

-Балалар, бұлай бола ма, жоқ па, маған тез жауап беріңдер!

Түннен кейін таң атты

Ай кетті, күн шықты ма?

Карточка №10

«Сен не істедің?»

Міндеті: тәулік бөліктері (таңертең, түстен кейін, кеш, түн), олардың өзіне тән белгілері мен реттілігі туралы түсініктерін кеңейту.

Шарты:

-Назар аударыңыздар, балалар. Ойын басталады. Таң келе жатыр.

Маған көрсетіңіз, достар, бүгін таңертең не істедіңіз?

Балалар пантомима арқылы таңертең не істейтіндерін көрсетеді.

-Күн келе жатыр, бізді жаңа нәрселер күтіп тұр. Маған көрсетіңіз, достар, сіз күндіз не істейсіз?

Балалар пантомима арқылы күн ішінде не істейтінін көрсетеді.

-Кешке қарай бізді не күтіп тұр. Көрсетіңдер, достар, кешке не істеп жатырсыңдар?

Балалар кешкі уақытта не істейтіндерін пантомима арқылы көрсетеді.

-Кеш батады, түн болады. Түн жақындады, бізді не күтіп тұр. Достар, түнде не істейтіндеріңізді көрсетіңіздер.

Балалар түнде не істейтіндерін пантомима арқылы көрсетеді.

Карточка №11

«Қатені түзет»

Міндеті: тәулік бөліктері (таңертең, түстен кейін, кеш, түн), олардың өзіне тән белгілері мен реттілігі туралы түсініктерін кеңейту.

Шарты: Тәрбиеші қателескен сөйлемді айтады. Балалар дұрыс айтады.

Мысал сөз тіркестері:

-Кеше біз ертегінің суретін саламыз.

-Ертең біз төмен түстік.

-Келесі жылы демалысқа теңізге бардық.

Карточка №12

«Түрлі-түсті күндер»

Міндеті: «кеше», «бүгін», «ертең» сөздерінің мағынасын түсіндіріңіз.

Шарты: Тәрбиеші әр күннің өз атауынан басқа басқа аты бар екенін түсіндіреді (кеше, бүгін, ертең).

Түсі (жолақтары) арқылы көрсетеді: бүгін – көк, кеше – көк, ертең – күлгін.

Алдымен түс белгісін түзетеміз: тәрбиеші ұғымды атайды, балалар сәйкес жолақты көрсетеді.

Содан кейін тәрбиеші өлең оқиды. Балалар өлең қай күн туралы (кеше, бүгін, ертең) туралы айтып тұрғанын анықтайды және сәйкес жолақты көрсетеді.